

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: MRG5980014

ชื่อโครงการ: ห่วงโซ่การย้ายถิ่นผ่านเครือข่ายทางสังคมของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย

ชื่อนักวิจัยและสถาบัน: ธนพฤษ ชามะรัตน์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อีเมล: thanacha@kku.ac.th

ระยะเวลาโครงการ: ระหว่างวันที่ 2 พฤษภาคม 2559 ถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2561

บทคัดย่อ:

การย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทย แม้จะเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมานานกว่าสามทศวรรษแล้ว แต่ก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ทั้งยังเกิดนวัตกรรมการย้ายถิ่นแบบใหม่ในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงกรณีการย้ายถิ่นไปทำงานของนักเรียนไทยในประเทศออสเตรเลีย จนเป็นที่มาของคำว่า แรงงานไทย-ออส (Thai-Aus Labourers) โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาบริบทและวิวัฒนาการการย้ายถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยไปยังประเทศออสเตรเลีย (2) เพื่อศึกษารูปแบบห่วงโซ่การย้ายถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยเพื่อการทำงานในประเทศออสเตรเลีย (3) เพื่อศึกษารูปแบบของเครือข่ายทางสังคมของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย และ (4) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการย้ายถิ่น การทำงาน การใช้ชีวิต การศึกษาต่อ และการซึมซับปรับตัวเข้ากับสังคมและผู้คนท้องถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย ดำเนินงานวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์เป็นระดับปัจเจกบุคคล (Individual) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ แรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย ที่ทำงานในนครซิดนีย์ จำนวน 18 คน ซึ่งคัดเลือกด้วยวิธีลูกบอลหิม (Snowball Technique) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ร่วมกับการสังเกต (Observation) ในพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า

(1) การย้ายถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยไปยังประเทศออสเตรเลีย เกิดขึ้นมานานกว่าสามทศวรรษแล้ว โดยจัดอยู่ระยะที่สองของการย้ายถิ่นของแรงงานไทยสู่ออสเตรเลียซึ่งเป็นยุค “ตื่นเงินดอลลาร์” โดยในช่วงแรกเป็นการทำงานนอกเวลาของนักเรียนไทยสัปดาห์ละ 10-15 ชั่วโมง ต่อมาในช่วงเริ่มศตวรรษที่ 21 แม้รัฐบาลออสเตรเลียมุ่งควบคุมแรงงานย้ายถิ่นด้วยการออกกฎหมายหลายฉบับ แต่ก็ไม่ได้ครอบคลุมมาถึงกลุ่มแรงงานนักเรียนจึงทำให้ในช่วงสิบปีหลังเกิด

การไหลบ่าของแรงงานนักเรียนไทยที่แอบแฝงเข้ามาทำงานเก็บเงินในสถานะถือวีซ่านักเรียนเป็นจำนวนมาก

(2) รูปแบบห่วงโซ่การย้ายถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยเพื่อการทำงานในประเทศออสเตรเลีย มีลักษณะเป็นเครือข่ายเชิงซ้อน แต่มีรูปแบบร่วมกัน คือ เป็นการย้ายถิ่นผ่านบริษัท ให้คำปรึกษาด้านการศึกษา การหาที่เรียน และเป็นเอเยนต์อิสระ โดยเข้าถึงข้อมูลผ่านเครือข่ายเพื่อนฝูงเป็นส่วนใหญ่

(3) เครือข่ายทางสังคมของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลียเป็นเครือข่ายทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ การเกาะเกี่ยวภายในเครือข่ายทางสังคมเป็นไปอย่างหลวมๆ ผ่านการประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกร่วมกับการสร้างความสัมพันธ์ฉันมิตรสหาย เป็นเครือข่ายระดับเดียว และมีการเชื่อมโยงครอบคลุมทั้งเครือข่าย

(4) ปัญหาอุปสรรคในการย้ายถิ่นของแรงงานนักเรียนไทยในออสเตรเลีย คือ ความไม่แน่นอนของกฎเกณฑ์ในการขอวีซ่านักเรียน ปัญหาด้านการหางาน คือ ต้องทำงานหนัก บางรายต้องทำงานติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน ส่วนการใช้ชีวิต การศึกษาต่อ และการปรับตัวเข้ากับสังคมและผู้คนท้องถิ่นเป็นไปตามปกติ มีปัญหาแต่เพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทางสังคมในการแก้ไขปัญหา

คำหลัก: ห่วงโซ่การย้ายถิ่น, ไทย-ออส, เครือข่ายทางสังคม, เครือข่ายแรงงานย้ายถิ่น, แรงงานไทยในต่างประเทศ, ประเทศไทย

Abstract

Project Code: MRG5980014

Project Title: Chain Migration with the Social Networks of Thai Student-Migrant Labourers in Australia

Investigator: Thanapauge Chamaratana, Khon Kaen University

E-mail Address: thanacha@kku.ac.th

Project Period: During May 2, 2016 to May 1, 2018

Abstract:

International migration of Thai labour is a major issue existing in Thai society over three decades. This phenomenon has been occurring with various migration methods, including international migration of Thai students in Australia or "Thai-Aus labourers". This research consists covers 4 research objectives including 1) to investigate contexts and migration history of Thai-Aus student labourers to Australia, 2) to investigate patterns of Thai-Aus student labourer's chain migration for working in Australia, 3) to investigate patterns of social network of Thai-Aus student labourers in Australia, and 4) to investigate problems of migration, working experiences, living experiences, education experiences, Thai-Aus student labourer's life adjustments at Australia. Research conducted with qualitative methodology, and unit of analysis was at an individual level. Key informants consisted of 18 Thai student labourers in Sydney, Australia, who were selected by Snowball technique. Data collection was carried out through online interview with social medias and observation.

Research results found that

(1) The migration of Thai student labourers to Australia occurred for over three decades. Migratory pattern was considered as in the second phase of the history of Thai labourer migration to Australia, or the age of "the Dollar Rush ". In an early period, Thai-Aus student labourers worked part-time jobs which took approximately 10-15 hours a week. Since early the 21st Century, although the Australian government turned

interest to restrict migrants by issuing many labour laws, labour laws did not cover group of student labourers. So, there was a large influx of Thai student labourers who migrated to work in Australia with a student visa.

(2) The chain migration of Thai student labourers in Australia was characterized as a complex network. However, there was a common pattern which was migration through an educational counselling company in order to find a place to study. These companies operated as independent agencies, and migratory information were able to access through network of friends.

(3) The social network of Thai student labourers in Australia was an informal social network. The relationships within the social network was bonded loosely under benefit exchange between network members and together with building friendly relationships. The social network was a single level network which was linked the entire network together.

(4) Problems of Thai student labourer's migration to Australia was the uncertainty of regulations for obtaining a student visa. Regarding work condition, Thai-Aus student labourers had to work hardly. Some student labourers worked continuously for a long time without rest day. However, they did not have serious problem regarding livings, education and adjusting to local society. They had only minor problems which were easily solved by their social networks.

Keywords: Chain Migration, Thai-Aus, Social Network, Migrant Labour Network, Working Abroad of Thai Labourers, Thailand